

одељака.

Систематику уставне материје по деловима познају и неки страни устави као Устав Шпаније од 1978. који садржи чак десет делова, мада и устави који немају делове већ само главе имају сличну систематизацију уставне материје.

2. ПРЕАМБУЛА УСТАВА

Устав као правни акт је првенствено нормативни акт који се састоји из прописа који регулишу уставну материју. Те норме се баве државом, њеним уређењем, органима и њиховим надлежностима и неки устави немају ништа више ван тих норми и нормативног дела. Други устави уз постојеће норме о државном уређењу додају и неке свечане декларације које зајемчују грађанска и политичка права људи. За разлику од таквих, Устав САД-е од 1787. је добар пример прагматичног устава који има само норме – седам дугих параграфа и 26 амандмана, без икаквих пратећих декларација или повеља о правима грађана. Овом типу устава је припадао и Устав Немачке царевине од 1871. или Устав Француске од 1875. и таква структура устава се објашњава тиме да се устав не бави реториком, а што се тиче права грађана, њихово изостајање из устава је последица тога што су обухваћена и гарантована постојећим законодавством или судском праксом. Поред нормативног дела или, боље рећи, пре њега, у већини устава постоји један део који је по својој дикцији и форми слободнији, свечарскији, више ораторски. Тај део се обично назива преамбула устава. Преамбула је у ствари предговор за устав, увод у устав, с тим да оне нису исто формулисане нити се налазе на истом месту у уставима.

У нашем новом Уставу (као и у оном из 1990) преамбула претходи, формуласана је пре самог наслова устава с тим да, нормално, претходи и самом нормативном тексту устава. У неким другим уставима (САД, Швајцарске и сл.) преамбуле се налазе испод наслова устава и тиме и пре његовог нормативног дела.

Преамбуле се појављују с првим писаним уставима, најпре у Уставу САД од 1787. а после и у Уставу Француске од 1791. као и у многим каснијим уставима који су доношени широм Европе, Америке и осталих континената. Неки устави и формално, термилошки означавају овај део устава изразом преамбула (Устави Француске, Устав СР Немачке од